

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๔๘

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม

ข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๘

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เรื่อง รับแจ้งแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม แจ้งให้พรรคประชาชนธรรมดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรมจนครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๘ พรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคประชาชนธรรมดำเนินการแล้ว เมื่อพรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ภายในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๘ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคประชาชนธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

พันตรี จิตตพงษ์ พิธิยัฐบรรณกร หัวหน้าพรรคประชาชนธรรม ได้มีหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ ยุบพรรคประชาชนธรรม ปรากฏตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

กระบวนการพิจารณาที่ผ่านมา

๑. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติให้รับคำร้องไว้ ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้แจ้งผู้ร้องทราบ และ ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหรือ ถือว่าได้รับหนังสือ

๒. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบ พรรคประชาชนธรรม ไว้ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญเป็นเวลาสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ และส่งสำเนานักสื่อ ให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ไปยังพรรคประชาชนธรรม อีกครั้งหนึ่ง ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๕ วรรคสอง

๓. ต่อมา ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และ ศาลรัฐธรรมนูญได้รับหนังสือในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขา พรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑)ล๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวก่อเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

ประเด็นการวินิจฉัย

การดำเนินการของพรรคประชาชนธรรม เป็นเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขา พรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคประชาชนธรรม ดำเนินการแล้ว เมื่อพรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘ ประกอบกับทาง พรรคประชาชนธรรมมีหนังสือยอมรับและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม จึงเป็นเหตุให้ ยุบพรรคประชาชนธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยุบพรรคประชาชนธรรม

นายพัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ